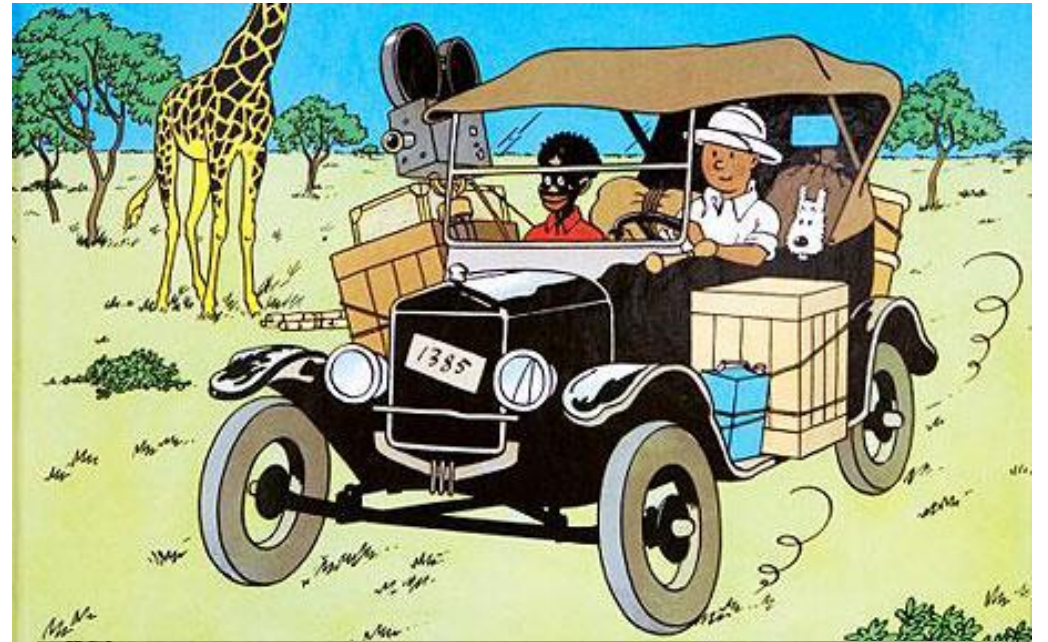

Monikulttuuristuva maailma

Käsitteet syventävä esitys

Etnosentrismi

- Muiden kulttuurien tarkastelu oman kulttuurin lähtökodista käsin
- Oman kulttuurin tavat ja arvot ”parempia” ja ”oikeita”.
- Muiden kulttuurien tavat ”kummallisia”, ”kehittymättömiä”
 - Esim. Jalo Villi = ”alkuperäinen”, ”primitiivinen”, ”yksinkertainen”, ”luonnonkansaa”, ”tiede ei ole turmellut”. Valistusfilosofi Rousseau: ”ihanneihminen”, ”viattomuuden tila”.
- Jalo villi käsite käännettiin valistuksen aikana myös kritisoimaan yksilökeskeistä länsimaista ihmiskuvaa sekä tuomaan esille eurooppalaisen kulttuurin ja sivilisaation rappiota.

Äärimuoto: rasismi eli rotusyrjintä

- Ihmisten luokittelu alkoi orjakaupan myötä
 - "orjuudella pelastettiin afrikkalaisia kurjuudesta"
 - "jokainen 'Afrikasta kuljetettu orja oli pelastettu sielu" – katolisen kirkon näkökulma
- Valistuksen vapausoikeuksia ei sovellettu orjiin -> käsitys orja = omaisuutta, kyse omistusoikeudesta.
 - John Locke: orjakauppa hyväksyttävää.
 - Voltaire: puolusti siirtomaiden orjakauppaa
 - Orjakauppaan ja orjatalouteen sijoittaminen oli tuottoisaa bisnestä: hallitsijat, kirkon edustajat, porvarit.
- Evoluutioteoria laajeni sosiaalidarwinismiksi – "survival of the fittest" -> eugeniikka eli rodunjalostusoppi
 - Pakkosteriloinnit (esim. mielisairaat, tiettyjen rotujen edustajat) – Testi [LINKKI PEDA.NET](https://www.peda.net)
 - Lasten huostaanotot (aboriginaalilapset, intiaanilapset)

Suomessakin on jopa satoja orjia

Orjuus on ikivanhaa. Orjia oli muinaisessa Egyptissä ja antiikin Kreikassa. Kun **Julius Caesar** valloitti Gallian, Roomaan tuotiin niin paljon "slaavilaisia" orjia, että sana slav alkoi merkitä orjaa. Nykyäänkin esimerkiksi englanniksi orja on slave.

Yli puolet Rooman valtakunnan asukkaista oli orjia.

Ensimmäiset afrikkalaiset orjat tuotiin Yhdysvaltoihin 1619 ja orjakauppa päättyi vasta 1807.

Toisen maailmansodan aikana natsi-Saksassa käytettiin paljon orjatyötä. Sodan jälkeen Yhdistyneet kansakunnat määritteli orjaksi kenet tahansa, jonka ei sallita vapaaehtoisesti poistua työstään. Nykyään orjuus on tuomittu monissa kansainvälisissä sopimuksissa samoin kuin myös YK:n Ihmisoikeuksien julistuksessa 1948.

Käytännön vaikutusta sopimuksilla ei ole miljoonille ihmisille kuitenkaan ollut.

Suomessa oli 79 viranomaisten tietoon tullutta orjuustapausta vuonna 2010. Vuonna 2009 tapauksia tuli ilmi 64.

Suomessa olevat orjat joutuvat työskentelemään muun muassa seksiorjina. Myös etnisissä ravintoloissa on havaittu orjuustapauksia.

Ilmitulleisiin tapauksiin liittyy tyypillisesti järjestäytyntä kansainvälistä rikollisuutta ja ihmiskauppaa.

Huolimatta siitä, että orjuus on kaikkialla kielletty, tällä hetkellä orjia on enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Carr Center for Human Rights Policy-tutkimuslaitoksen mukaan eri puolilla maailmaa elää tällä hetkellä 27 miljoonaa ihmistä orjuuden kaltaisissa olosuhteissa.

IL **15.2.2016**

<https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/2016021521121452>

Liberiassa kumiplantaaseilla työskentelevät väittävät, että heidän olosuhteensa vastaavat orjuutta. Kuva on vuodelta 2015. [AOP]

Australian hallitus pyytää anteeksi aboriginaaleilta

TILAAJILLE

Reuters, Nousiainen Anu

31.1.2008 2:00

CANBERRA. Australian uusi hallitus pyytää virallisesti anteeksi aboriginaaleilta. Anteeksipyynnön esittää pääministeri Kevin Rudd parlamentin avajaisissa 13. helmikuuta.

Anteeksipyyntö Australian alkuperäisille asukkaille oli keskeinen osa Ruddin keskustavasemmistolaisen työväenpuoleen vaalikampanjaa marraskuussa. Rahallisia korvauksia hän ei aio ajaa.

Aboriginaalien lapsia vietiin pakolla kodeistaan orpokoteihin vuosina 1870-1960. Tarkoitus oli sulauttaa heidät valtaväestöön.

Reuters

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000004544466.html>

Katolinen kirkko pyysi anteeksi Kanadan alkuperäiskansojen lasten kaltoinkohtelua sisäoppilaitoksissa

Viime aikoina Kanadassa on löytynyt useita joukkohautoja, joihin oli haudattu noin 1 200 alkuperäisväestöön kuuluneen lapsen ruumiit. Lapset joutuivat sisäoppilaitoksissa usein väkivallan ja seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi.

<https://yle.fi/a/3-12115367>

Eurosentrismi

- Eurooppa-keskeisyys, löytöretkiajalta alkaen, kolonialismi, imperialismi.
- Eurooppalainen kulttuuri parempi kuin muut.
- Henkisesti korkeammalla tasolla.
- Vaikuttanut historiankirjoitukseen. Esim. ristiretket, löytöretket, Kaukoitä, Lähi-itä.
- Ylimielinen suhtautuminen eri kulttuureihin:
 - Eri kulttuurien edustajia on pidetty sivistymättöminä ja pakanoina
 - Korostettiin sivilisaation piirteiden puuttumista muilta esim. kirjoitustaito, hallinto, vaatteet, taide, kauppa, maanviljely, metalliesineet, avioliitto, moraalit.
 - Vieraisiin kulttuureihin on liitetty negatiivisia piirteitä.
- Käsitteet ”länsi” ja ”itä” liittyvät Euroopassa käsitteisiin ”me” ja ”toiset”. (myös ”pohjoinen” ja ”etelä”.)
 - Länsi on aktiivinen ja rationaalinen toimija
 - Itä on passiivinen ja tunteellinen toiminnan kohde

Mikä on suomalaisten suhde kolonialismiin ja miksi siitä on niin vaikea puhua? Professori: "Puolustaudutaan syytöksiltä, joita kukaan ei ole esittänyt"

Suomalaisiakin työskenteli höyrylaivoilla siirtomaa-ajan Kongossa, kuningas Leopold II:n pahamaineisessa valtakunnassa.

Suomalaisten lähetystöntekijöiden lapsi ja paikallinen lapsi leikkivät heittonuijilla Ambomaalla, nykyisen Namibian alueella. Kuva on otettu vuosien 1910 ja 1930 välillä. Kuva: Yleisnografinen kuvakokoelma / Museovirasto

SAKARI NUUTTILA

25.7.2020 7:09

Jaa

Aikoja sitten kuolleilla kolonialisteilla on ollut rankka kesä.

Orjakauppiaan patsas heivattiin jokeen Britanniassa, hirmukuninkaan patsaita töhrittiin ja poltettiin Belgiassa. Löytöretkeilijä **Kristoffer Kolumbus** mestattiin Yhdysvalloissa, lähetysaarnaan päälle kaadettiin verenpunaista maalia Grönlannissa.

– On ilmiselvää, että esimerkiksi Ranska tai Belgia ovat valtioina paljon sitoutuneempia kolonialismia koskeviin kysymyksiin, mutta Suomessakaan ei olla ulkopuolisia näille ilmiöille ja niiden vaikutteille, muistuttaa Turun yliopiston yleisen historian professori **Leila Koivunen**.

Dominot alkoivat kaatua toukokuun lopulla, kun **George Floydin** kuolema Minneapolisissa elävöitti Black Lives Matter -liikkeen. Sen poliisiväkivaltaa vastustavat mielenosoitukset paisuivat laajoiksi, yhdysvaltalaisista rakenteellista rasismia vastustaviksi protesteiksi.

Atlantin vastarannoilla tarttumapintaa amerikkalaiseen liikehdintään löytyi omasta, menneiden vuosisatojen siirtomaaherruudesta.

<https://yle.fi/a/3-11447726>

Suomessa ei ole kaadettu yhtään valloittajapatsasta, mutta keskustelu rasismista on kesällä rantautunut tännekin. Black Lives Matter -mielenosoituksia on järjestetty ainakin Helsingissä, Tampereella, Turussa ja Vaasassa.

Sisäministeri Maria Ohisalo (vihr.) on vaatinut puuttumista viranomaisten harjoittamaan etniseen profilointiin. Klassisia suomalaisia tuotemerkkejä, kuten Mustapekka-ruokakermaa ja Eskimo-jäätelöitä ollaan laittamassa remonttiin.

Mutta auttaako jäätelöpuikon nimen muuttaminen, jos unohdetaan rasismin taustatekijät kuten juuri kolonialismi?

– Rasismi ei ole seurausta viime vuosikymmenten muuttoliikkeistä, vaan se on rakentunut osaksi suomalaista yhteiskuntaa useiden vuosisatojen aikana, kirjoittaa Helsingin yliopiston etnisten suhteiden professori Suvi Keskinen HS:n mielipideosastolla (siirryt toiseen palveluun).

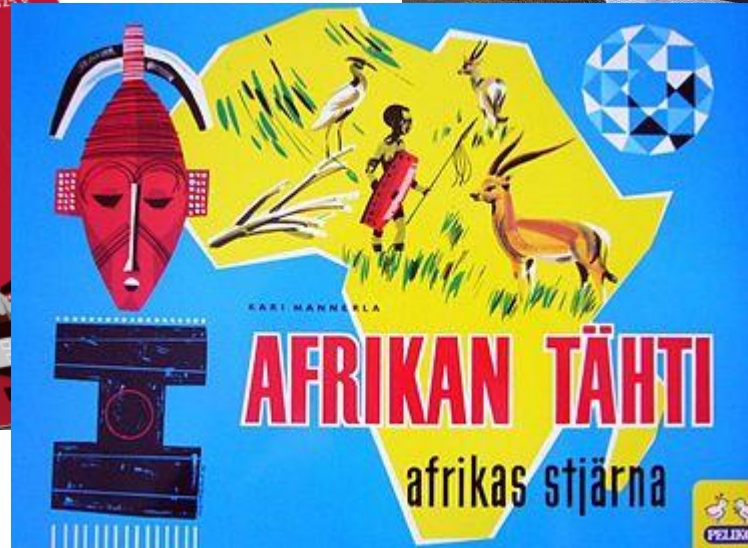

Kuningas Leopold II:n patsaat ovat joutuneet mielenosoittajien maalitauluiksi Belgiassa. Kuva: Olivier Hoslet / EPA

Markkinointi

Kun jäätelöpuikko tai suklaa vaihtaa nimensä, se herättää tunteita – asiantuntija: "20 vuoden päästä hämmästellään, että oho, millaista ennen oli"

Asiantuntijoiden mukaan on luonnollista, että yrityksissä seurataan yhteiskunnallista keskustelua ja reagoidaan siihen.

Monikulttuuristuvat yhteiskunnat

- Globalisaation seurauksena monikulttuurisuus näkyy yhä enemmän ihmisten arjessa ja kaupunkien katukuvassa.
 - Ruokakulttuurit
 - Harrastukset ja tavat
 - Kielet ja uskonnot
 - Pukeutuminen
 - Tavat
 - Muuttoliikkeet: siirtolaisuus, pakolaisuus.
- Integroituminen eli sopeutuminen uuteen yhteiskuntaan
 - Vai marginalisaatio – yksilö ei sopeudu uuteen yhteiskuntaan
- Monikulttuuristuminen haastaa ihmisen arvoja ja asenteita
 - Vieraat tavat ja erinäköiset ihmiset -> koetaan helposti uhkaavaksi ja vaaralliseksi, jos oma tulevaisuuskin on epävarma.
 - Kansallismielisyyden kasvu -> populismi.
- Kulttuurirelativisti = monikulttuurisuus ei ole uhka, jokaisella kulttuurilla on omat arvonsa.

Ruotsi

Analyysi: Ruotsissa jengiväkivalta on lähtenyt käsistä – silti hallituspuolue sosiaalidemokraatit porskuttaa ylivoimaisessa johdossa kohti vaaleja

Ulkopolitiikka on vienyt huomion kotimaan ongelmista, kirjoittaa Ylen Pohjoismaiden-kirjeenvaihtaja Kirsi Heikel.

<https://yle.fi/a/3-12473171>

Hoitajapula

Yksityiset firmat alkavat tuoda Keniasta hoitajia paikkaamaan Suomen hoitajapulaa – tutkija näkee isoja eettisiä ongelmia

Suomella on ulkomailta tuleville hoitajille valtava tarve. Hoitajapulassa apuun halutaan nyt myös Kenia. Tutkijoiden mukaan kansainväliseen rekrytointiin liittyy paljon vielä ratkaisemattomia ongelmia.

Keniasta tulee 450 opiskelijaa Suomeen – suomalaisyhtiölle iso sopimus

Solmitun koulutussopimuksen ensimmäinen vaihe koskee 450:ää tutkintoa. Opiskelijat koulutautuvat sairaanhoitajiksi, fysioterapeuteiksi ja informaatioteknologian alalle.

 JAA

<https://yle.fi/a/3-12641450>

<https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000008580689.html>

Analyysi: Populismi uhkaa demokratiaa – ja noudattaa aina samaa kaavaa

Populistien valtaannousu Euroopassa saattaa hajottaa koko Euroopan unionin. Aatteen synkkä historia näyttää unohtuneen.

Unkarin pääministeri Viktor Orbán, Yhdysvaltain presidentti Donald Trump, Kansallisen rintaman johtaja Marine Le Pen ja Hollannin Vapauspuolueen puheenjohtaja Geert Wilders johtavat populistipuolueita. Kuva: Yle Uutisgraafikka

FSKO VARHO

<https://yle.fi/a/3-9452079>

1. Vain me edustamme kansaa

Populismien syvä ydin on se, että se on pohjimmiltaan demokratian vastainen.

Populistit ovat aina moniarvoisuuden vastaisia. Kun populistit eivät ole vallassa, he kuvaavat kaikki poliittiset vastustajansa moraalittomaksi ja korruptoituneeksi eliitiksi. Kun he puolestaan itse nousevat valtaan, he eivät tunnusta opposition olemassaolon oikeutusta.

2. “Eliitti” on ongelma. Kaikkien populististen puolueiden perusväite on se, että kaikki vallanpitäjät ovat korruptoitunutta eliittiä.

3. Populistit edustavat “kansaa”, mutta “kansaan” eivät kuulu kaikki

Maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen kritisointi on perinteisesti ollut olennainen osa populistista retoriikkaa. Käytännössä populistien yleistävä, etnisiin tai uskollisiin ryhmiin kohdistuvat retoriikka on kuitenkin yleensä selkeästi suunnattu jotakin kansanryhmää vastaan. Olennaista on tässäkin se, että ulkopuolinen, joku “toinen” uhkaa “kansaa.”

4. “Moraalinen” oikeutus valtaan. Populistit katsovat edustavansa ”kansan tahtoa”, joka itsessään antaa heille oikeutuksen valtaan.

5. Karismaattinen johtaja

Populismiin liittyy aina vahvan, karismaattisen johtajan rooli. Keskeistä on ajatus siitä, että johtaja välittää kansan ”todellista tahtoa” paremmin kuin vaaleilla valitut ”byrokraattiset” tai ”korruptoituneet” kansanedustajat.

6. Vallankumouksellinen agenda: Populismiin liittyykin aina halu muuttaa koko vallitseva järjestelmä, ei ainoastaan vallitseva poliittinen linja.

7. Vallassa pysymisen taktiikat: ensiksi vallataan koko valtiokoneisto

8. Toinen vallassa pysymisen taktiikka: osta ääniä

9. Kolmas keino vallassa pysymiseksi: kansalaisyhteiskunnan tukahduttaminen

10. Populismi vahvistuu kun puoluepolitiikka heikkenee

Kohtaavatko kulttuurit?

- Akkulturaatio:
 - Yhdysvallat kulttuurien sulatusuuni?
 - Manifest Destiny –historiallinen laajentuminen länteen
 - "Native Americans"
 - Black Lives Matter –liike
- Assimilaatio
 - Vähemmistökulttuuri sulautuu vahvempaan
 - Vapaaehtoisesti
 - Pakolla esim. Norja saamelaisväestö
- Segregaatio
 - Apartheid Etelä-Amerikka
 - Uiguurit Kiina
 - Rohingyat Myanmar

Syventäminen:

- Video: eugeniikka Suomessa
- Peda.net – linkit
- Testi! Eugeniikka